

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Edelen in Zeeland : macht, rijkdom en status in een laatmiddeleeuwse samenleving

Steensel, A. van

Citation

Steensel, A. van. (2010, June 23). *Edelen in Zeeland : macht, rijkdom en status in een laatmiddeleeuwse samenleving*. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/15719>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/15719>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Lijst van gebruikte afkortingen

AB	Archief van Anna van Bourgondië
ACB	Ambtenaren van het Centraal Bestuur
ADN	Archives départementales du Nord, Lille
AR	Algemeen Rijksarchief, Brussel
AZGW	<i>Archief van het Koninklijk Zeeuwsch Genootschap der Wetenschappen</i>
BB	Archief van de familie Van Borssele van Brigdamme
BH	Archief van de familie Van Borssele van der Hooge
BMGN	<i>Bijdragen en Mededelingen betreffende de Geschiedenis der Nederlanden</i>
d.	penning
Dagvaarten	W. Prevenier en J.G. Smit, e.a., <i>Bronnen voor de geschiedenis der dagvaarten van de Staten en steden van Holland voor 1544</i> , deel I (1276-1433), deel II (1433-1467), deel III (1467-1477), deel IV (1477-1494) en deel VI (1506-1515) (Den Haag 1987-2006).
Divisiechroniek	C. Aurelius, <i>Die cronycke van Hollandt, Zeelandt ende Vrieslandt</i> (Leiden 1517).
fol.	folio
FL	Archief van de familie Van Lalaing
FR	Archief van de familie Van Reimerswaal
FW	Archief van de familie Van Wassenaar
GAG	Gemeentearchief Goes
GASD	Gemeentearchief Schouwen-Duiveland, Zierikzee
GAT	Gemeentearchief Tholen
GH	Archief van de Graven van Holland
GRReg	Grafelijkheidsrekenkamer, Registers
GRRek	Grafelijkheidsrekenkamer, Rekeningen
GRLH	Grafelijkheidsrekenkamer, Leenhof
GZ	Godshuizen Middelburg, Zegels
HH	Archief van het Hof van Holland
HV	Archief van de heren van Veere
HZ	Archief van het Huis Zuilen
JCBG	<i>Jaarboek van het Centraal Bureau voor Genealogie</i>
JMG	<i>Jaarboek voor middeleeuwse geschiedenis</i>
inv. nr.	inventaris nummer
lb.	pond
LLN	J.W. Fuchs, O. Weijers en M. Gumbert-Hepp eds, <i>Lexicon Latinitatis Nederlandicae Medii Aevii – Woordenboek van het Middeleeuws Latijn van de noordelijke Nederlanden</i> , 8 delen en index (Leiden 1970-2005).
MLL	J.F. Niermeyer en C. van der Kieft, <i>Mediae latinitatis lexicon minus</i> , 2 banden, J.W.J. Burgers ed. (2de editie; Darmstadt 2002).
MNW	E. Verwijs en J. Verdam e.a., <i>Middelnederlandsch woordenboek</i> , 11 delen (Den Haag 1885-1952) [Cd-Rom versie, 1998].
MR	A.S. de Blécourt, E.M. Meijers en R.W.G. Lombarts e.a. ed., <i>Memorialen van het hof (den raad) van Holland, Zeeland en West-Friesland van den secretaris Jan Rosa I-XIII</i> (Haarlem/Leiden 1929-1988).
NA	Nationaal Archief, Den Haag
NAGN	<i>Nieuwe Algemene Geschiedenis der Nederlanden</i>
NDR	Archieven van de Nassause Domeinraad
NL	<i>De Nederlandsche Leeuw. Maandblad van het Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde</i>
OBC	Archief van de Oud-bisschoppelijke clerezie te Utrecht
OHZ	A.C.F. Koch en J.G., Kruisheer, <i>Oorkondenboek van Holland en Zeeland tot 1299</i> , 4 banden ('s-Gravenhage, Assen en Maastricht 1970-1997).
ON	Familie Overschie de Neeryssche
OV	<i>Ons Voorgeslacht</i>
PCEEB	<i>Publication du Centre Européen d'Etudes Bourguignonnes</i>
PE	Archief van prelaat en edelen van Zeeland
r.	recto
RAG	Rijksarchief Gent
RdN	<i>Revue du Nord</i>
reg. nr.	registnummer
RK	Archief van de Rekenkamers
RZ A	Archief van de Rekenkamer van Zeeland, Rekenkamer A
RZ BO	Archief van de Rekenkamer van Zeeland, Bourgondisch-Oostenrijks Tijdperk
RZ HB	Archief van de Rekenkamer van Zeeland, Henegouws-Beiers Tijdperk
RZ II	Archief van de Rekenkamer van Zeeland, deel II, Gedeponeerde Archieven

s.	schelling
SG	Archief van de stad Goes
SGT	Archief van de stad en gemeente Tholen
SH	Archief van de Staten van Holland
SL	<i>Standen en Landen</i>
SV	Archief van de stad Veere
SZ	Stadsarchief Zierikzee
TvG	<i>Tijdschrift voor Geschiedenis</i>
TvRG	<i>Tijdschrift voor Rechtsgeschiedenis</i>
UA	Het Utrechts Archief
WK	Familie van Wakkene-Kapelle
v.	verso
vgl.	vergelijk
VMBOVR	<i>Verslagen en medede(e)lingen der vere(e)niging tot uitgave der bronnen van het oud vaderlandsche recht</i>
VROA	<i>Verslagen omtrent 's Rijks Oude Archieven</i>
ZA	Zeeuws Archief, Middelburg
ZI	Zelandia Illustrata

Gebruikte rekeneenheden

Munten en rekeningmunt

In de Bourgondische Nederlanden gold de Vlaamse groot, een zilveren munt, vanaf 1433 als standaard. Andere muntsoorten, zoals het schild, de Rijns gulden, de kroon of de Andriesgulden, werden uitgedrukt in een aantal groten. De middeleeuwse boekhouders gebruikten naast deze reële munten ook een rekeningmunt, vanwege de diversiteit aan muntsoorten. Ze rekenden in ponden (lb = *libra*), schellingen (s = *solidus*), penningen (d = *denarius*) en mijten. Een pond was onderverdeeld in 20 schellingen van 12 penningen, een penning in 24 mijten (1:20:240:5760). De rekeningmunt moest gelijkgesteld worden aan de reële munt en dit kon op verschillende manieren. Doorgaans werd één pond gelijk gesteld aan 240 Vlaamse groten (lb gr., lb Vlaams of lb van 240 gr.), maar men rekende in Holland en Zeeland ook met ponden van 40 Vlaamse groten (lb Hollands of lb van 40 gr.). Een pond groten was dus zesmaal een pond van 40 groten. Bij de bedragen in dit boek staat vermeld om welke ponden het gaat. Bij afrondingen kunnen kleine verschillen zijn ontstaan.

Oppervlaktemat

In Zeeland Bewestenschelde en op Tholen rekende men met het Blooise gemet (0,3924 hectare), onderverdeeld in 300 roeden. In Beoostenschelde gebruikte men het Schouws gemet (0,4169 hectare) en het Duivelands gemet (0,4034 hectare).